Το Πάσχα του Ισαάκ

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 19 Απριλίου, 2009

Αυτοτελές απόσπασμα μέσα από το βιβλίο "Το σταυροδρόμι της καρδιάς μου", σελ. 9, εκδόσεις "Φιλοκαλία", Μάιος 2002.

Ἐκείνη τήν ἱστορία, πού θύμιζε ζωντανό συναξάρι νεομάρτυρος, μοῦ τήν ἔλεγε ἡ γιαγιά μου καί ἔχει χαραχθεῖ βαθιά μέσα στή μνήμη μου. Ὁ πατέρας της ἦταν παπάς σ’ ἕνα ἀπό τά χωριά τοῦ ἄνω Βοσπόρου, πού σήμερα ἔχει τήν ὀνομασία «Μπέηκοζ». Ὁ πατήρ Ἀντώνιος, ἔτσι ἔλεγαν τόν παπά, εἶχε πολλά παιδιά, ἀνάμεσά τους καί τό Χριστόδουλο. Ὁ Χριστόδουλος ἦταν 10 ἐτῶν ὅταν ἔγιναν ἐκεῖνα τά τρομερά γεγονότα. Μιά Μεγάλη Παρασκευή οἱ ἑβραῖοι ἔκλεψαν τό παιδί καί τό πῆραν μαζί τους. Τήν ἴδια κιόλας μέρα τό κάρφωσαν, τό παιδί, σ’ ἕνα σταυρό, ὅπως τό Χριστό. Κάποιοι περαστικοί βρῆκαν, τήν ἄλλη μέρα, τό Χριστόδουλο ἀναίσθητο στό δρόμο. Μετά ἀπό λίγες μέρες, μέσα στήν ἀναστάσιμη ἀτμόσφαιρα, πέθανε. Αὐτή ἡ διήγηση ἦταν ἀληθινή πέρα γιά πέρα. Ὅταν πλησίαζε τό Πάσχα, παρόμοιες διηγήσεις καί θύμησες ἀνασκάλευαν τό νοῦ μας καί μπαίναμε σέ ἕνα πολεμικό κλίμα μέ τούς ἑβραίους. Ἀποκορύφωμα τοῦ κλίματος αὐτοῦ ἦταν καί τό κάψιμο τοῦ ἑβραίου πού γινόταν Μεγάλη Παρασκευή τό βράδυ, μετά τήν περιφορά τοῦ ἐπιταφίου.

Στή γειτονιά μας, ἐκεῖ στό Σταυροδρόμι, ἔμεναν πολλοί ἑβραῖοι. Κατά τή διάρκεια ὅλης τῆς χρονιᾶς εἴχαμε στίς παρέες μας ἑβραιόπουλα. Μᾶς ἔνωνε ἡ ἀντίθεσή μας μέ τά τουρκάκια. Αὐτές ὅμως τίς ἡμέρες ὅλα ἄλλαζαν. Δέν μποροῦσαν οἱ ἑβραῖοι νά παίζουν τά «χριστιανικά» μας παιχνίδια. Ἡ Μεγάλη Ἑβδομάδα μᾶς προσέφερε μιά καταπληκτική εὐκαιρία γιά παιχνίδια πού ἄρχιζαν ἀπό τό ἱερό τοῦ Ναοῦ τῆς Παναγίας καί συνεχίζονταν στόν αὐλόγυρο καί στά περίχωρα.

Ὁ Ἰσαάκ ἔμενε σέ ἕνα γωνιακό σπίτι στή μεγάλη κατηφόρα, στό Χαμάλμπαση, λίγα μέτρα ἀπό τό σπίτι μας. Ἦταν ἀπό ΄κεῖνα τά ἑβραιόπουλα πού ἦταν καλοί μας φίλοι. Δέν ὑπῆρχε ζαβολιά στήν ὁποία νά μήν μετεῖχε. Τό κοφτερό του, μάλιστα, μυαλό ἀπεδείχθη σπουδαῖο σέ δύσκολες στιγμές. Θυμᾶμαι, μιά φορά, πού ἦρθε μιά γειτόνισσα νά διαμαρτυρηθεῖ, ἐπειδή χτυπούσαμε τά κουδούνια στίς πόρτες τῶν σπιτιῶν καί φεύγαμε τρέχοντας. Ὁ Ἰσαάκ, τότε, μέ πολύ σοβαρό ὕφος, εἶπε:

- Γιά τό καλό σας τό κάναμε ἐμεῖς. Πρόκειται νά βρέξει καί σᾶς εἰδοποιήσαμε νά μαζέψετε τά ροῦχα πού εἴχατε ἁπλώσει στήν ταράτσα νά στεγνώσουν.

- Ποῦ εἶδες μπρέ παλιόπαιδο τή βροχή; Φώναξε ἡ κυρά Κατίνα ἡ Μπαλοῦ.

- Τό εἶπε τό δελτίο καιροῦ στό ραδιόφωνο, ἀπάντησε ὁ Ἰσαάκ.

Ὁ Ἰσαάκ, λοιπόν, μέ τό κοφτερό μυαλό, πού τόσες φορές μᾶς ἔβγαλε ἀπό δύσκολες καταστάσεις, αὐτή τή φορά γινόταν «ἀποσυνάγωγος». Ἦταν ἑβραῖος. Δέν μποροῦσε τώρα νά εἶναι μαζί μας. Αὐτός, αὐτή τήν Ἑβδομάδα τή Μεγάλη, δέν μποροῦσε νά παίξει. Ἐμεῖς τό βλέπαμε φυσικό. Ὁ Ἰσαάκ ἔπρεπε νά τιμωρηθεῖ ἐπειδή οἱ ἑβραῖοι εἶχαν σταυρώσει τό Χριστό.

Ἦταν Μεγάλη Παρασκευή. Ἡμέρα τοῦ μεγάλου παιχνιδιοῦ. Ἡ ἐκκλησία ἔμενε ἀνοιχτή ὅλη τή μέρα. Κόβαμε λουλούδια, ραντίζαμε τόν κόσμο μέ κολώνια, κρατούσαμε τήν τάξη στό ναό, κάναμε στόν αὐλόγυρο τῆς ἐκκλησίας τήν περιφορά τοῦ ἐπιταφίου κι ἕνα σωρό ἄλλα πράγματα πού μᾶς ἐνθουσίαζαν.

Κατά τή διάρκεια τῆς ἀκολουθίας τῶν Μεγάλων Ὡρῶν ἦρθε μέσα στό ἱερό, ὅπου ἤμαστε μαζεμένοι, ἡ εἴδηση: Ὁ Ἰσαάκ φάνηκε στόν αὐλόγυρο. Ὁ Ἰσαάκ στόν αὐλόγυρο; Αὐτό ἦταν ἀπαράδεκτο. Τέτοια μέρα;

-Ἦρθε σίγουρα γιά νά μᾶς βεβηλώσει, εἶπε ὁ Σούλης ὁ χερούκλας.

- Ναί, σίγουρα, φώναξαν ὅλοι οἱ ἄλλοι.

- Θά πρέπει νά μάθει πώς δέν μπορεῖ ἑβραῖος τέτοια μέρα νά γυρνάει μέ τό μέτωπο ψηλά σάν νά μή συμβαίνει τίποτε. Καί τό Χριστό σταύρωσαν καί ἀπό τό παιχνίδι θέλουν νά ἐπωφεληθοῦν, φώναξε ὁ Λάμπης ὁ Γό.

Ἔτσι τόν ἀποκαλοῦσαν γιατί τό γράμμα Ρ τό πρόφερε Γό.

Ὁ Σούλης ὁ χερούκλας ἔλαβε ἀμέσως τό λόγο, ἀφοῦ ἐθεωρεῖτο καί ὁ φυσικός ἀρχηγός τῶν παιδιῶν τοῦ ἱεροῦ. Στράφηκε σέ μένα λέγοντας:

- Ντῖνο, θά πᾶς νά τοῦ πεῖς πώς εἶναι ἀνεπιθύμητος. Ἐσύ τόν γνωρίζεις πιό καλά. Εἶναι καί γείτονάς σου.

- Ναί, εἶπα. Ἔδειχνα ὅμως διστακτικός.

- Φοβᾶσαι, ρέ; μοῦ εἶπε ὁ Σούλης καί συνέχισε:

- Ἑβραῖος εἶναι, τό κατάλαβες; Τήν ἑβδομάδα αὐτή δέν πρέπει νά τούς ἀφήσουμε σέ

χλωρό κλαρί. Αὐτοί σταύρωσαν τό Χριστό. Θά τούς σταυρώσουμε κι ἐμεῖς.

- Ὁ Χριστός, ὅμως, δέ σταύρωσε αὐτούς πού τόν σταύρωσαν, τόλμησα νά πῶ.

- Τί λές ρέ; Τί λές ρέ; Τί εἶναι αὐτό πού ἄκουσαν τ΄ αὐτιά μου; Χρονιάρα μέρα μέ τούς ἑβραίους εἶσαι; Ἔ; λέγε.

- Ὄχι, τοῦ εἶπα.

- Ἄσε, λοιπόν, τά λόγια καί κάνε αὐτό πού λέω γιατί χάθηκες. Πάσχα δέ θά κάνεις ἐσύ. Καί στό παιχνίδι κομμένος.

- Καλά, τοῦ εἶπα φοβισμένος.

Βγῆκα ἔξω. Ὁ Ἰσαάκ πράγματι βρισκόταν ἔξω. Τόν πλησίασα ἀφοῦ πῆρα ὕφος αὐστηρό.

- Ἰσαάκ τί γυρεύεις ἐδῶ;

- Γιατί νά μήν εἶμαι; Ποιός μπορεῖ νά μ΄ ἐμποδίσει; Μετά, ἀφοῦ ἄλλαξε τόνο, μοῦ εἶπε ἐμπιστευτικά:

- Ντῖνο, τί ἔπαθες; Ποῦ εἶναι ἡ καρδιακή μας φιλία;

- Ὁ Χριστός μᾶς χωρίζει Ἰσαάκ. Ἐσεῖς οἱ ἑβραῖοι σταυρώσατε τό Χριστό, δέν μπορεῖτε νά πατᾶτε ἐδῶ τέτοια μέρα.

- Ὁ Χριστός σας, ὅμως, δέν ἔδιωξε κανένα ἀπό κοντά του.

- Ἰσαάκ, τώρα δέ γίνεται τίποτε. Μετά τό Πάσχα θά εἴμαστε καί πάλι φίλοι, εἶπα κι ἔφυγα τρέχοντας ἐπειδή δέν ἄντεχα τήν ἀναμέτρηση.

Ὅταν τελείωσε ἡ ἀκολουθία κι ἄρχισαν τά γνωστά παιχνίδια στόν αὐλόγυρο, ἔνιωθα μιά πλάκα νά πιέζει τό στῆθος μου. Σάν νά ἤμουν ἕνας ἀπό τούς σταυρωτές τοῦ Χριστοῦ. Εἶχα δίκαιο ἤ ἄδικο; Δέν μποροῦσα νά χαρῶ τή μέρα. Τότε βρῆκα τή λύση. Τή βρῆκα καθώς στεκόμουν ἀφηρημένος μπροστά στόν ἐπιτάφιο. Μπροστά στήν ἄκρα ταπείνωση. Ἔπρεπε νά κάνω κάτι. Αὐτός πού ἦταν μέσα στόν ἐπιτάφιο ἔκανε τόσο μεγάλη συγκατάβαση. Πῆρα τήν ἀπόφασή μου. Πῆγα στό σπίτι τοῦ Ἰσαάκ. Καθόταν

στά σκαλοπάτια βλοσυρός. Μιά λάμψη διαπέρασε τή ματιά του, ἀλλά ἐξωτερικά δέν τό ἔδειξε.

- Ἰσαάκ, τοῦ εἶπα, συγγνώμη γιά τό πρωί. Ἐκπροσωποῦσα ξέρεις, μιά ὁμάδα παιδιῶν. Γνωρίζεις τή νοοτροπία. Σκέφθηκα ὅμως κάτι σπουδαῖο. Θά ποῦμε στά παιδιά πώς εἶσαι μέν ἑβραῖος, ἀλλά μέσα στήν καρδιά σου ἀγαπᾶς τό Χριστό καί λυπᾶσαι πού οἱ ἑβραῖοι τόν σταύρωσαν. Θά πεῖς πώς δέν μπορεῖς νά κάνεις ἀλλιῶς.

Ὁ Ἰσαάκ μέ παρατηροῦσε μέ προσοχή. Μέ ἕνα βλέμμα κοφτερό καί ἀντρίκιο.

- Ντῖνο, μοῦ εἶπε, οὔτε προφήτης νά ἦσουν, ἔτσι σκέπτομαι ἀλήθεια. Ἐγώ πῆρα μιά βαθιά ἀνάσα.

- Σέ περιμένω τό βράδυ στήν περιφορά τοῦ ἐπιταφίου. Τά παιδιά θά τά ἀναλάβω ἐγώ.

Τά παιδιά, ὅμως, δέν μέ πίστευαν μέ τίποτε. Προσπάθησα πολύ. Τίποτε. Ἦταν ἀμετάπειστοι.

- Μά, ὁ Χριστός συγχώρεσε τούς σταυρωτές του.

- Μή μιλᾶς, σταμάτα, ἄν δέ θέλεις ἀπόψε βράδυ, νά σέ κάψουμε μαζί μέ τόν ἑβραῖο, εἶπε ὁ Σούλης.

Τό βράδυ στήν περιφορά τοῦ ἐπιταφίου ψιχάλιζε. Συνήθως ψιχαλίζει στήν περιφορά τοῦ ἐπιταφίου. Ἐμεῖς ὅλοι, τά χριστιανόπουλα, περιφέραμε ἀγέρωχα τόν ἐπιτάφιο στό μεγάλο αὐλόγυρο τῆς Παναγίας.

Μέσα στόν κόσμο ξεχώρισα τόν Ἰσαάκ. Οἱ ματιές μας συναντήθηκαν. Δέν μπόρεσα νά διακρίνω ἄν ἦταν οἱ ψιχάλες ἤ τά δάκρυα πού ἔτρεχαν ἀπό τά μάτια τοῦ φίλου μου, τοῦ Ἰσαάκ. Κι ἄν ἔκλαιγε, ἔκλαιγε ἐπειδή δέν τόν δέχτηκαν τά παιδιά παρά τήν ὁμολογία του, ἤ ἐπειδή λυπόταν γιά τή σκληροκαρδία μας;

Μετά τήν περιφορά δέν γλύτωσα ἀπό τή σχετική καρπαζιά τοῦ Σούλη τοῦ χερούκλα.

- Σέ εἶδα βρέ, σέ εἶδα, ἄλλαξες φιλικές ματιές μέ τόν ἑβραῖο. Καί πρόσθεσε:

- Ἐσύ ἀπόψε ἑβραῖο δέν καῖς.

- Δέν πειράζει, εἶπα, θά πάρω πάνω μου τήν εὐθύνη γιά τόν Ἰσαάκ.

Ἀπό τό παράθυρο τοῦ σπιτιοῦ μου παρατηροῦσα τό ἄτυπο τελετουργικό.

Στό τέλος τῆς καύσεως, πέρασε ἕνας ἀπεσταλμένος τοῦ Σούλη, κάτω ἀπό τό παράθυρο, φωνάζοντας:

- Ἄκου Ντῖνο, ἐσύ Ἀνάσταση φέτος δέν θά κάνεις, οὔτε καί ὁ ἑβραῖος.

Ἡ κρίσιμη στιγμή ἦταν κατά τήν Ἀνάσταση. Στήν Πόλη πολλές χρονιές ἡ Ἀνάσταση δέν γινόταν τά μεσάνυχτα, ἀλλά στίς πέντε τό πρωί. Ἡ Ἀνάσταση εἶναι πάντοτε μιά κρίσιμη στιγμή. Τό συναπάντημα τοῦ Χριστοῦ μέ τόν Ἅδη. Ἡ ἥττα τοῦ Ἅδη. Ἡ ἀπελευθέρωση τῶν νεκρῶν.

Ὅλα αὐτά τά ζήσαμε ἐκεῖνο τό πρωί μέσα στή λειτουργία τῆς Ἀναστάσεως. Τά παιδιά εἶχαν φθάσει ἐκεῖ μέ τίς τσέπες γεμάτες ἀπό αὐγά καί βαρελότα. Τήν ὥρα τοῦ «Χριστός Ἀνέστη», στίς πέντε τό πρωί, θά γινόταν χαμός.

Αὐγά ἀνάμεικτα μέ βαρελότα θά ταξίδευαν πάνω ἀπό τά κεφάλια μας.

Εἶχα φθάσει φοβισμένος. Δέν τόλμησα νά μπῶ στό ἱερό. Τά παιδιά ἐξάλλου μέ παρατήρησαν λίγο περιφρονητικά. Στάθηκα πλάι στήν ἐξέδρα, ἐκεῖ πού θά γινόταν ἡ Ἀνάσταση. «Δεῦτε λάβετε Φῶς!»

«Χριστός Ἀνέστη».

Χαρά ἀνεκλάλητη. Ξέχασα τά πάντα. Χαιρόμουν πολύ. Δέν φοβόμουν τό Σούλη τό χερούκλα, οὔτε κανέναν. Χαιρόμουν ἀτελείωτα. Τά βαρελότα ἔδιναν τόνο πολεμικῆς ἀτμόσφαιρας. Κραυγές, πανδαιμόνιο χαρᾶς. Καί ἀνάμεσα στό θόρυβο ἄκουσα κάποιες κραυγές θυμωμένων ἀνθρώπων. Σά νά μάλωναν ἤ νά ἔδερναν κάποιον. Στράφηκα πρός τά ἐκεῖ μαζί μέ ὅλα τά παιδιά, πού ἦταν σέ ἀπόσταση βολῆς. Ναί, ἦταν πραγματικές κραυγές. Ὁ πατέρας τοῦ Ἰσαάκ εἶχε παρακολουθήσει τό γιό του πού ἔφυγε κρυφά ἀπό τό σπίτι. Τήν ὥρα τοῦ «Χριστός Ἀνέστη» ἄρχισε νά τόν χτυπάει ἀλύπητα. Πῶς τόλμησε ἕνας ἑβραῖος νά πεῖ: «Χριστός Ἀνέστη»;

Ντροπή, μεγάλη ντροπή, γιά τήν οἰκογένεια. Εἶδα τόν Ἰσαάκ νά ποδοπατεῖται ἀπό

τόν πατέρα του μέ μίσος.

- Τί εἶπες; Τί εἶπες; Χριστός Ἀνέστη; Φώναζε ξέφρενα ἐκεῖνος.

Ὁ Ἰσαάκ ἦταν σέ ἄσχημη κατάσταση. Ἔτρεχε αἷμα ἀπό τό στόμα καί τή μύτη του. Τόλμησε νά πεῖ.

- Ναί, πατέρα, Χριστός Ἀνέστη. Γιατί ἐμεῖς οἱ ἑβραῖοι τόν σταυρώσαμε. Χριστός Ἀνέστη.

Κυλιόταν κάτω σάν μάρτυρας, χωρίς γογγυσμό, ψελλίζοντας.

- Χριστός Ἀνέστη...

Μᾶς θύμισε τό μαρτύριο τόσων καί τόσων πού φώναξαν αὐτό τό «Χριστός Ἀνέστη» στά ματωμένα χώματα τῆς Πόλης.

Μετά ἔμεινε ἀναίσθητος. Δέν τολμήσαμε νά πλησιάσουμε. Τά παιδιά εἶχαν παγώσει. Ὁ πατέρας τοῦ Ἰσαάκ τόν ἄρπαξε στά χέρια του. Ἤ μᾶλλον τόν ἔσερνε. Ἐμεῖς μείναμε ἄφωνοι. Ὁ Σούλης μέ κοίταξε. Τόν κοίταξα. Μέ φίλησε.

- Ἀληθῶς Ἀνέστη, εἶπε δακρυσμένος.

- Ναί, Ἀληθῶς Ἀνέστη.

Τόν Ἰσαάκ, μετά, τόν χάσαμε. Μάθαμε πώς ἔμεινε μῆνες στό κρεβάτι. Ἔφυγαν ἀπό τή γειτονιά.

Μετά ἀπό χρόνια, κάποιος μοῦ μίλησε γιά ἕναν ἱερομόναχο σέ μιά σκήτη τοῦ Ἁγίου Ὄρους, πού παλιά ζοῦσε στήν Πόλη καί ἦταν ἑβραῖος. Καί μετά ἔγινε χριστιανός. Γιά ἕναν ἱερομόναχο πού ἦταν κυρτός ἀπό κάποιο ἀτύχημα. Ἦταν σιωπηλός πάντα καί ἔλεγε «Χριστός Ἀνέστη», σέ ὅσους τόν συναντοῦσαν.

Ἔτσι μοῦ εἶπαν καί τό πιστεύω, ναί, πώς εἶναι ὁ φίλος μου ὁ Ἰσαάκ.

Χριστός Ἀνέστη!

(Πηγή: www.floga.gr)